
[p1]

+

Brugge, 25 Julij 74.

[Eerweerde] Heer en Vriend,

Mijn inzicht is - indien 't mogelijk is - de Emulatie den baard af te doen voor 't gene de gevonden schilderingen¹ betreft, en ze te doen calqueeren voor R. d. H. Toch en zal ik zelve maar kunnen komen den 3 Oegst, met mijnen teekenaar mede, en gij zoudt moeten - inscio decano² al de opschriften nauwkeurig opteekenen - en eene nauwkeurige beschrijving maken van gansch het stelsel, zoo onder opzicht van teekening als van kleedie en couleurwending.

Dit werk zoudt gij moeten aanstonds aangaan, opdat R. d. H. het zou kunnen drukken vooraleer de Emulatie erop gepeisd heeft - die heeren peizen lange en weinig gewonelijk maar wij en mogen 't niet betrouwen - 't Ware panne,³ kon de beschrijving mij toekomen voòr den 2 Oegst. 'k Verwachte dat gij mij zult dit bewijs geven van uwe voortdurende genegenheid wegens uw troetelkind R. d. H. dat toch zijn IX^{ste} jaar beleeft - tot spijt van die 't benijdt.

Gij belooft de Kölnische Zeitung en zij en is in 't pakske niet. Zendt ze met de post onder band. 'k Zal den artikel doen vertalen of zelve vertalen.⁴

.....

- 1 In [zijn vorige brief](#) heeft Guido Gezelle Adolf Duclos op de hoogte gebracht dat er middeleeuwse muurschilderingen gevonden waren bij restauratiewerken aan de toren van de Sint-Maartenskerk te Kortrijk.
- 2 Vertaling (Latijn): zonder dat de deken het weet. Deken Ferdinand Van de Putte was immers lid van het Genootschap voor Geschiedenis (Emulatie).
- 3 Volgens het Westvlaamsch Idioticon zegt men "Het is panne" van iets dat goed uitvalt of eindigt, een succes.
- 4 Samen met zijn [vorige brief aan Adolf Duclos van 07/1874](#) zou Guido Gezelle een nummer van de *Kölnische Zeitung* met een artikel over Fritz Reuter sturen.

Van 't uitgeven uwer gedichten zal ik aan de vrienden spreken.⁵ k En hebbe nu alsan niet veel tijd; maar tusschen hier en eenige dagen zal het beter gaan.

Paul Alb. Th. heeft ook t' mijnent geweest, en is bij mij wel twee uren gebleven. - Hij en zal hij tegen ons niet schrijven: maar die lieden zijn zeer

..... [p2].....

onwetende voor 't gene onzen schrijftrant aangaat. Hij peisde dat wij wilden pastiches maken van de XVe eeuw!! 'k Heb hem geantwoord dat Wij het toch niet helpen kosten, was onze thans levende tale nog juiste aan de tale uit de jaren 12 - 1500 gelijk. Dat het een reden zou zijn voor alle nederduitschers om te schrijven lijk wij doen etc. etc. - Hij vindt dat de Vries en consoorten al zoo wel als wij dialect schrijven - ; maar ons dialect leeft zei ik -; en hun dialect - zei hij - is iets dat zij uitvinden, eene conventioneele tale.

Dr. Johan Winkler, van Leeuwaarden, heeft een dialecticon gemaakt in 2 vol. - Hij schrijft er 7 of 8 bladzijden lof zonder weêrga van G. Gezelle - V. Huys - Duclos - Callebert, Flamen enz., die hij noemt. Die, zegt hij - hebben het vast. - en zelve die Vries⁶ schrijft schier gelijk wij schrijven. Hij is vijandig tot de dood tegen de geiekte tale die uitgevonden wordt door eenige hollandsche geleerden die halsstarrig hun gedacht willen doen doordringen.

Wij hebben hem geschreven om hem geluk te wenschen. Hij antwoordt, 23 Julij, onder andere als volgt.

"Onder die allen (brieven van gelukwensching, van instemming en hoogschatting) zijn er maar weinigen, die mij zoo bijzonder aangenaam waren als uwen (sic) brief, omdat ik groote voorliefde koester voor de [*Westvlaamsche*]

..... [p3].....

Streekspraak, die, naar mijn inzien, de eerste, de hoogste plaats moet innemen onder alle nederduitsche tongvallen. Want ze is de oorspronkelijkste van woorden, de vloeiendste van zinbouw, de zoetste, de welluidendste van klanken.

.....

5 Guido Gezelle had plannen voor een nieuwe uitgave van zijn Verzamelde werken. Die verschenen tussen 1878 en 1880 te Leuven en Roeselare bij uitgevers Fonteyne en De Meester. Aan zijn eerder verschenen bundels werd een vierde deel toegevoegd met ongebundeld werk onder de titel Lieder, Eerdichten et reliqua waarin ook gedichten opgenomen werden die eerder in *Rond den Heerd* verschenen waren, zoals 'Boerke Naas'. In 1873-74 speelden ze met het idee om dit als een deel van de *Bibliotheke rond den Heerd* uit te geven.

6 Foutief voor 'die Fries' (nl. Johan Winkler).

Bovendien koester ik de volkomenste instemming met de westvlaamsche letterkundigen, die hun schrijftaal putten uit den eenigen, waren bron, uit de rijke, schoone, altijd levensfrisschen bron der volkssprake; de volkomenste instemming met hen, bij wien het levende woord meer geldt dan de doode letter, en die de eenvoudige, ongekunstelde en niet opgesmukte sprake des volks te schoon, te bevallig, te zoet en te rein vinden om haar als Hollanders en Brabanders doen, in een stijf en knellend keurslijf te wringen en dwingen, of haar op fransche stelthakken moeielijk en kunstmatig te laten voorttrappelen....

Eene vraag verstout ik mij nog om te doen, en uwe vriendelijke welwillendheid geeft er mij den moed toe. Ik zoude zoo geerne eens kennis maken met "Rond den Heerd", dewijl ik dat tijdschrift nog slechts bij name, en niet van aanzien kenne. Zoo vraag ik u vriendelijk: "och! zend mij eens

..... [p4]

een nummer er van !" -...

Johan Winkler.

Wat zegt gij daarvan? en wat zou er Nolet de brauwer van Stinkeghem van zeggen? en al die andere keurslijfsnoeders die 't vel van de ribben afwringen en 't herte in de borst versmachten?

'k En hebbe maar een N^o meer te kort van de Warande, en 't is de 5de aflevering van tome V. Zoekt ze a.u.b. - ik zou zoo geerne de D.W. doen binden.

VDoorne heeft bij mij geweest. Hij gaat de farm of Aptonga vertalen.⁷

Kent gij geen gast te Kortrijk die rond Vlaanderen reist met prijsboeken van de eene pastorie naar de andere? Pastor V. Hullebusch zegt dat er zoo een is te Kortrijk.

-Ik vinde dat ac van Cortrac, Viroviac etc. Keltisch is en water bediedt, kent gij niemand in Schotland om u daarover bescheed te geven? of in de Gallische provincien van England?

.....

7 Guido Gezelle had in juli 1873 het Engelse origineel meegekregen om een vertaling te maken, bedoeld als feuilleton in Rond den Heerd. Adolf Duclos zou er tevergeefs maanden om vragen tot Gezelle het boekje en de opdracht terugstuurde zodat Duclos de opdracht kon doorgeven aan iemand anders.

Hierbij eene nota van M. Rembry om uitleg over 't woord: evellanden.⁸

Onze vergadering ziet er goed uit te wege.⁹ Gij zoudt moeten maken dat Advocaat Verriest toch over geen kerkmusijk en spreekt. Goormachtigh heeft aan

veerd voor de Gilde, met een zoet vlaamsch briefke te schrijven, dat bewijst hoe zeer hij 't vlaamsch kent en schrijven kan. - Hebt gij niet eenige volksliedjes liggen op gekende wijzen, die wij zouden kunnen verkoopen - op vliegbladjes - aan liedjezangers. VDMeulebroucke zal daarover spreken in de vergaderinge.

Ad.Duclos

..... [*p1]

't gene ik meest verlange 't is dat gij zoudt doen 't gene hier in het eerste deel van mijnen brief staat wegens de muurschilderingen van Kortrijk.

.....

8 In Rembry's boek Saint Gilles, sa vie, ses reliques, son culte en Belgique et dans le nord de la France (Gailliard, 1881-1882) vinden we p. 154-156 van deel 2 terug dat het woord voorkomt in een register van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in een passage over offergaven aan Sint-Gillis. 'Evelanden' worden verklaard als offerkaarsen door vrouwen aangestoken, met name als zuiveringsritueel wanneer ze terug toegang tot de misviering kregen na een bevalling.

9 De eerste jaarvergadering van de Gilde van Sint-Luitgaarde vond plaats op 18 augustus 1874.

Briefbeschrijving

Verzender	Duclos, Adolf Juliaan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	25/07/1874
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	Gedichten, gezangen en gebeden en Kleengedichtjes II, p. 16 (vermelding)

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 210 mm x 133 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven; zijden 1 en 4 in twee richtingen beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5024
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.17227

Inhoud

Incipit	Mijn inzicht is - indien 't mogelijk is - de
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	25/07/1874, Brugge, Adolf Juliaan Duclos aan [Guido Gezelle]
Editeur	Koen Calis; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2025
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
